De Telegraaf KUNST & CULTUUR

Freddie 'Anak' Aguilar

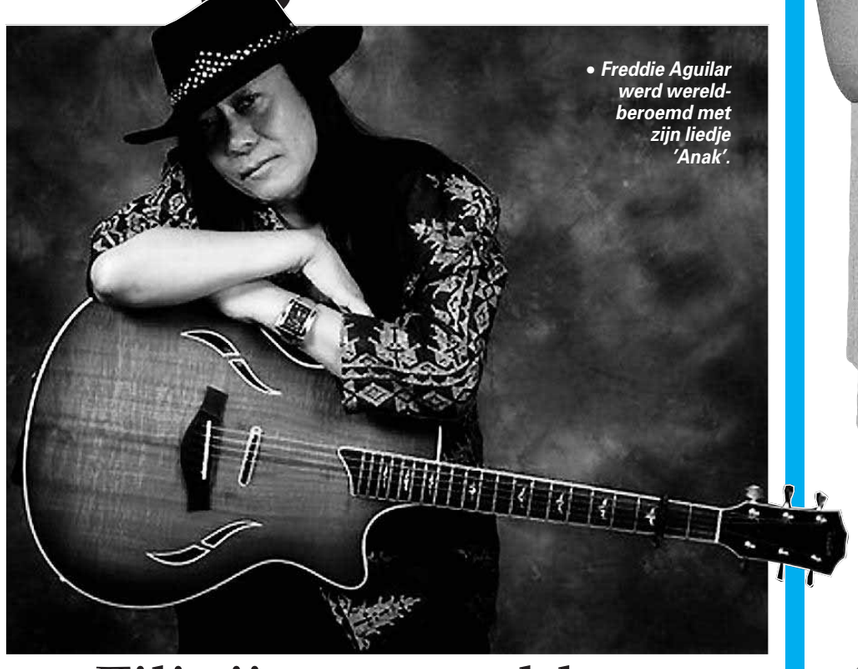

• Freddie Aguilar werd wereldberoemd met zijn liedje 'Anak'.

Filipijnse wereldster runt kroeg in Manilla

door **MARCEL FROST**

MANILLA (Filippijnen) – 'Music Bar & Restaurant Ka Freddie's' melden blauwe en rode letters op een knalgeel bord in een smal straatje in hartje Manilla. Je zou er zo aan voorbijlopen, maar dit is geen dertien-in-een-dozijnkroeg: Freddie staat voor Freddie Aguilar, de man die ruim drie decennia geleden een internationale hit scoorde met het liedje *Anak*. Opgenomen in 27 talen, uitgebracht in 53 landen en goed voor 30 miljoen verkochte exemplaren. In ons land is het een vaste waarde in de *Top 2000*: sinds het begin van de lijst in 1999 staat het nummer er jaarlijks in.

Elke vrijdag, zaterdag en maandag geeft Aguilar in zijn eigen café een optreden, vergezeld door enkele van zijn muzikale kinderen. Een entreekaartje kost 4,50 euro, inclusief een biertje. Iedereen die een hoed draagt, mag gratis naar binnen… Aguilar speelt songs uit het eigen oeuvre, maar doet tevens verzoekjes van het publiek. Daar mag ook best werk van The Rolling Stones of zo tussen zitten. En wie een nummer met de meester mee wil zingen, is ook van harte welkom.

'Links hoor ik niks, ik heb te lang stoned voor een luidspreker gezeten'

Bekendheid

De Filipijnse wereldster heeft nog steeds profijt van de bekendheid die hij destijds vergaarde. Het publiek in zijn bar is een mengeling van westerlingen en fans uit eigen land. Aan de muur hangen krantenartikelen en onderscheidingen uit alle windhoeken, inclusief Nederland. Aguilar is de toegankelijkheid zelve en speelt op z'n dooie gemak een potje poolbiljart met een klant. We verschijnen onaangekondigd, maar desondanks is een interview geen probleem. Aguilar is een vrolijke verschijning, die ook op het podium zo nu en dan een grapje maakt. Zo zal hij later tussen twee nummers door melden dat hij geen relatie heeft, maar dat de toeschouwers zich om hem geen zorgen hoeven te maken: ,,I'm loveless, not sexless.''

Anak gaat over de relatie tussen ouders en hun kinderen. Hoewel in Nederland slechts weinig mensen de originele tekst zullen begrijpen, behaalde het nummer in 1980 hier de tweede plaats in de hitparade. Aguilar heeft daar wel een verklaring voor: „Muziek is universeel, mensen worden emotioneel geraakt door dit lied, ook al begrijpen ze het niet. Zelfs in Japan was het een succes. Sterker nog, daar begon mijn internationale opmars. Nadat de song in Japan nummer 1 was geworden, kreeg de Duitse platenmaatschappij RCA belangstelling en werd het in de rest van de wereld uitgebracht."

Nog steeds behoort *Anak* tot zijn vaste repertoire. Of hij het niet beu wordt, steeds weer datzelfde nummer? „Ik speel het niet zoals het is opgenomen, maar zoals ik mij op dat moment voel. Ik wil de plaat niet naspelen. Mensen vragen dat wel eens aan me, maar ik denk dan: 'Waarom kom je naar mijn liveoptreden, als je liever naar een plaat luistert? Zet dan thuis de cd op'."

Een ander relatief bekend nummer van hem is *Magdalena*. „Een lied over 'working-class ladies', vrouwen die altijd worden uitgebuit door mannen. In het huidige financiële klimaat is het alleen maar slechter geworden. Ze hebben geen keus, zeg nou zelf: wie wil er nou geprostitueerd worden? En tegenwoordig zijn het niet alleen vrouwen, maar ook mannen", lacht hij ietwat verbaasd. „Allemaal vanwege de economie."

Rechter

Hij verkocht 30 miljoen platen, maar volgens Aguilar ging een aanzienlijk deel van de opbrengst naar anderen. ,,We hebben geen goed systeem op de Filipijnen, de platenmaatschappijen kunnen altijd verborgen houden hoeveel ze verdienen. Ik ben nu naar de rechter gestapt, ik wacht op wat er verder gebeurt.'' Of zijn platenmaatschappij dan wel goed heeft geboerd? Lachend: ,,Ze brengen muziek uit, maken film na film en zetten maar gebouwen neer, állemaal van mijn geld.''

Is hij wel tevreden met de omzet van zijn bar? „Ach, soms is het druk, soms niet. Daarom zijn we nu van de tweede verdieping een singalongbar aan het maken."

Ka in Ka Freddie's, de naam van zijn bar, staat voor broeder, kameraad. „Zeg maar voor alles wat 'één zijn' betekent, ik ben één met wie dan ook in de samenleving. Ik praat in mijn café met iedereen, maar ook op straat. Ik spreek de hele dag mensen om inspiratie op te doen voor mijn liedjes. Ik geef ook altijd handtekeningen en ga met iedereen op de foto. Behalve als ze aan mijn linkerkant staan, links hoor ik niks. Dat komt omdat ik vroeger wiet rookte, ik heb te lang stoned voor een luidspreker gezeten. Sommigen zullen zeggen dat ik geen vriendelijk mens ben omdat ik hen negeer, maar dan stonden ze aan de verkeerde kant."

Zijn eigen 'anaks' (anak is kind in het Filipijns) zijn inmiddels uitgegroeid tot volwassen mensen. Twee dochters zijn druk met het ontwerpen van mode, dochter Maegan en zijn twee zonen Jonan en Jeriko spelen mee in de familieband die wekelijks in Ka Freddie's optreedt. Ook op de avond van ons bezoek zijn ze van de partij. Geamuseerd vertelt Aguilar dat zijn zonen lang haar hebben en Maegan juist kortgeknipt door het leven gaat. „Anders lijkt ze te veel op haar broers, zegt ze."

In 2010 was Aguilar nog even in ons land voor een concert, tijdens een tour die hem ook in Wenen en Zürich bracht. ,,Ik zou wel weer meer internationale optredens willen doen, maar het is moeilijk om een goede deal te sluiten in deze tijd. En als ik geen goeie deal kan maken, dan blijf ik liever in mijn bar.''

• Reinild Mees te midden van de zangeressen (van linksboven met de klok mee) Tania Kross, Irene Maessen, Roberta Alexander en Karin Strobos.

FOTO: JANICA DRAISMA

Vrouwenmuziekmarathon in het Amsterdamse Concertgebouw

'WE PAKKEN FLINK UIT'

■ KLASSIEK door **THIEMO WIND**

AMSTERDAM, vrijdag

De sopranen Roberta Alexander en Irene Maessen, de mezzo's Karin Strobos en Tania Kross: aanstaande donderdag verzorgen zij een marathonconcert in de Kleine Zaal van het Amsterdamse Concertgebouw. Alle liederen zijn van vrouwelijke componisten. Reinild Mees zit aan het klavier, Maartje van Weegen presenteert. Het kan bijna niet missen: dan moet het wel Internationale Vrouwendag zijn.

„Voor één keer pakken we flink uit, het publiek is van zeven tot elf onder de pannen", zegt Reinild Mees, de stuwende kracht achter het evenement. Als het om promotie van de liedkunst gaat, staat zij graag vooraan. De pianiste heeft er zelfs een eigen stichting voor. De afgelopen jaren maakte ze drie tot vier programma's per seizoen, altijd multimediaal van aanpak. Zonder vernieuwende vormen is het genre gedoemd te verdwijnen, daar is ze van overtuigd.

Experimenteel

,,De jongere generaties hebben al geen begrip of kennis meer van literatuur. Zo'n droge situatie van een zanger die in de bocht van de vleugel als een standbeeld prachtig staat te zingen, spreekt niet meer tot de verbeelding. Het enige wat erop zit, is dat je een programma visueel aantrekkelijk maakt, afwisselend én informatief. Ik heb altijd gezocht naar een experimenteel concept.''

Met het plan voor dit bijzondere liederenprogramma liep Mees al tien jaar rond, sinds het overlijden van de componist Marius Flothuis. Hij had zich altijd voor het vrouwelijke componeren ingezet, niet in de laatste plaats omdat hij zelf veel van de andere sekse hield. Mees zat aan zijn sterfbed, anderhalve dag voordat hij overleed. „Flothuis heeft me toen een heleboel huiswerk opgegeven. Kijk eens naar dit en kijk eens naar dat. Hij drukte me op het hart toch alsjeblieft aan de vrouwelijke componisten te blijven denken."

Het valt niet te ontkennen: de liederen van Alma Mahler, Clara Schumann, Fanny Mendelssohn of Cécile Chaminade leiden in ons muziekleven een marginaal bestaan. En dan hebben we het nog over de bekendsten. „Dat vrouwen zich moeten bewijzen, is nog steeds niet helemaal voorbij, hoor." De marathon is bedoeld als een collage. „In de hoop dat het publiek geprikkeld wordt: hé, Elisabeth Kuyper, of Lili Boulanger, wat is dat mooie muziek!

Bij die ontdekkingsreis hoort ook een gids, vind ik. Er zitten verhalen aan vast, met al die componistes was wel iets aan de hand. Ze werden onderdrukt. Of ze hadden wel een carrière, maar geen gezinsleven."

„Ik heb de vier zangeressen gevraagd ook zelf met programmavoorstellen te komen. We zijn pleitbezorgsters, doen iets wat we op ons hart meedragen. Roberta Alexander zal vanuit haar eigen achtergrond een aantal spirituals zingen, gemaakt door componistes van wie vrijwel niemand heeft gehoord. Maar zo mooi. Het zet haar in vuur en vlam. Tania Kross stond ook te trappelen. Zij kwam met een gek stuk van Judith Weir, *Breasts!!*, over een jonge vrouw die volwassen wordt en borsten krijgt. Het komt uit een liederencyclus over fases uit een vrouwenleven. Jessye Norman heeft het geïnitieerd. Het is een grappig, heel eigentijds lied. Dat zie ik Tania wel doen."

Sneeuwballen

,,Ik ben altijd sneeuwballen aan het creëren'', zegt Mees over haar pionierswerk. ,,Er moet iets gaan rollen. Dat gebeurt nu.'' Tot haar tevredenheid wordt de marathon door de media breed opgepakt. Radio 4 is er de hele avond rechtstreeks bij. ,,Hierdoor krijgt de avond een groter publiek en wordt alles gedocumenteerd.'' Zoals er bij een herenbolwerk als de Wiener Philharmoniker ook vrouwen in de zaal zitten, zo hoeven mannen zich niet te laten afschrikken door deze marathon. Nou ja, lacht Mees: ,,Het hangt ervan af wat voor mannen het zijn.''

Vrouwenmuziekmarathon: 8 maart vanaf 19.00 uur in het Amsterdamse Concertgebouw, rechtstreeks op Radio 4. www.concertgebouw.nl.

Marc Albrecht naar La Scala

Van onze kunstredactie

MILAAN, vrijdag

Marc Albrecht, de chef-dirigent van de Nederlandse Opera (DNO) en het Nederlands Philharmonisch Orkest (NedPhO) debuteert deze maand in het Teatro alla Scala van Milaan. In het prestigieuze Italiaanse operahuis zal hij tussen 11 en 27 maart de opera *Die Frau ohne Schatten* van Richard Strauss dirigeren. Albrecht valt in voor de Russische dirigent Semyon Bychkov, die genoodzaakt was zich terug te trekken in verband met een chirurgische ingreep.

Die Frau ohne Schatten speelt een belangrijke rol in Albrechts carrière. Het was dit werk waarmee hij in september 2008 bij de Nederlandse Opera debuteerde. Door de musici, het publiek en de pers werden zijn verrichtingen bejubeld. Dit grote succes leidde tot Albrechts gecombineerde chef-dirigentschap bij DNO en het NedPhO.

Groep die begint bij herhaling

■ BEELDENDE KUNST door **BERTJAN TER BRAAK**

BERGEN, vrijdag

Het gebeurt maar zelden: kunstenaars die samen een groep vormen, een manifest ondertekenen. In Bergen is te zien wat vier mannen verbindt en – binnen de kaders van hun groep – onderscheidt. John Breed, Jan ten Have, Rob Scholte en Jan Schoonhoven jr. hebben zich verbonden aan de groep ZERO+, een naam overigens die geboren werd uit gesprekken die ik had met Jan Schoonhoven.

Want deze Jan is de kleinzoon van zijn naamgenoot, die in 1960 een van de leden was van de Nul-beweging, waar ook Armando, Jan Henderikse, Herman de Vries en Henk Peeters deel van uitmaakten. Jan werkt bewust in de traditie van zijn grootvader en bouwt daar op voort. Vandaar de plus. De herhaling als uitgangspunt, de keuze van materialen: vaak uit de directe omgeving.

De kracht van een groep is dat de leden elkaar inspireren, beïnvloeden misschien ook wel. Dat de som der delen groter is dan de delen apart. Dat de groep een magneet kan vormen voor gelijkgestemden. Of een punt om zich tegen af te zetten door kunstenaars die de wereld met andere ogen beschouwen.

Pioniers

Het is allemaal snel gegaan, de vier wilden het ijzer smeden terwijl het heet was. Al gauw werd duidelijk dat galeriehouder Vlasblom de vier onderdak kon bieden in Bergen, in het oude postkantoor. Koud is het er, van alles is er zo ongeveer niets. ,,Echt voor pioniers'', lacht Breed, terwijl hij op loshangende draden en blootliggende buizen wijst.

• Drie van de kernleden van ZERO+: v.l.n.r. Jan ten Have, Jan Schoonhoven en John Breed in de galerie in Bergen.

FOTO: MARTIN MOOIJ

ZERO + geboren

Het is opvallend hoe verschillend de werken van de vier zijn en hoe ze tóch samenhangen. Op ingenieuze wijze zijn ze door elkaar gehangen, waardoor meteen de theorie achter de groep gedemonstreerd wordt. Herhaling. Maar bij de een is dat iets anders dan bij elk van de anderen. Jan ten Have bijvoorbeeld werkt met terugkerende kleuren, in strepen of banen geschilderd. Hij zoekt hier zijn weg door panelen op verschillende wijze boven, achter, naast elkaar te monteren. Min of meer op een I Tsjing-wijze vertelt hij, dus met een rol voor het lot.

De banen van Ten Have lijken terug te komen in de verticale inkepingen van Schoonhoven. Opmerkelijke stap in zijn werk: het loskomen van zijn achtergrond, waardoor het reliëf dat er toch al in zat versterkt wordt. Een monochroom blauw werk van hem hangt gebroederlijk bij een spiegelend zwart vierkant van Breed. Logisch eigenlijk, is meteen de indruk. Verderop hangt een rood glimmend vlak met reliëf als betrof het een bovenaanzicht van een stad. Er langs lopend speelt het licht een spel zoals het dat ook bij bijvoorbeeld Schoonhoven doet. Voor het zwarte werk van Breed staat een monochroom zwart object van Scholte, dat er wel bij gemaakt lijkt.

Diversiteit

Scholte, die nog nadenkt over zijn positie binnen de groep, zoekt de herhaling in enorme collages van luciferdoosjes: allemaal anders en toch bij elkaar passend. En in een collectie knikkers van allerlei formaat, die verzonken zijn in kunsthars als betrof het een zeer forse tegel. Boeiend hoe juist hij, met de uitgesproken diversiteit van zijn werk, ook hier weer op zijn plaats is.

Een belangrijke tentoonstelling in Bergen, en een unieke kans om te zien wat een groepsgedachte kan bewerkstelligen.

Tot 25 maart te zien bij Vincent Vlasblom Arts & Projects, Oude Prinsweg 23 Bergen.

★★★★☆

Emma Watson op dievenpad

Van onze filmredactie

LOS ANGELES, vrijdag

Actrice Emma Watson gaat de hoofdrol vertolken in *The Bling Ring*, de nieuwe film van Oscarwinnares Sofia Copppola. De 21-jarige ster uit de Harry Potter-films zal een tiener spelen die samen met een aantal jonge handlangers beroemdheden van hun juwelen beroofd.

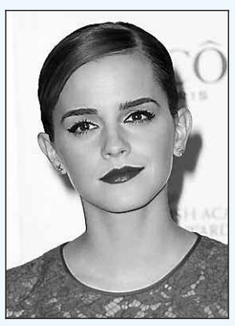

• Emma Watson

Coppola schrijft zelf het scenario en zal het verhaal baseren op echte gebeurtenissen. Tussen oktober 2008 en augustus 2009 stroopte een groepje Amerikaanse jongeren de Hollywood Hills af. Ze pleegden zo'n vijftig inbraken, onder meer in de huizen van Orlando Bloom, Paris Hilton en Lindsay Lohan, en maakten daarbij meer dan drie miljoen dollar buit.

Ook in eerdere films koos Coppola voor jonge actrices. Zo gunde ze de hoofdrol in *Lost in Translation* (2003) aan Scarlett Johannsson, speelde Kirsten Dunst de titelrol in *Marie Antoinette* (2006) en vroeg zij Elle Fanning voor *Somewhere* (2010).

ART GALLERY

Wilt u adverteren in deze rubriek?
Bel 020-585.9100

Jan Omvlee - Leiden 1788
VEILING
kijkdagen
9 – 10 – 11 maart
www.vandersommen.nl
040 2432432

COLLECTIE FRANSEN
26 februari t/m 28 mei 2012

Bouten, Gestel, Lucassen, Van Heemskerck, Kelder, Sluijters, Struycken, Valk, Wiegman e.v.a.
MUSEUM FLEHITE